

«Քեյ-Փի-Էս-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ

**2023թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա
ֆինանսական հաշվետվություններ**

Բովանդակություն

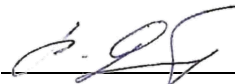
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	4
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	5
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

հազ. դրամ	Ծնթգ.	2023թ.	2022թ.
Ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	10	37,209	60,787
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	18	207,775	31,842
Ոչ նյութական ակտիվներ		522	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	-	6,083
Ներդրումներ	11	2,262,906	2,262,906
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		2,508,412	2,361,618
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	13	245,349	143,124
Կանխավճարներ		22,287	16,586
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	682,918	865,784
Ընթացիկ ակտիվներ		950,554	1,025,494
Ընդամենը ակտիվներ		3,458,966	3,387,112
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	15	50,000	50,000
Զբաղիված շահույթ		1,390,233	1,247,543
Ընդամենը սեփական կապիտալ		1,440,233	1,297,543
Պարտավորություններ			
Փոխառությունների գծով պարտավորություններ	11	-	1,572,277
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	12	21,791	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	18	149,962	-
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		171,753	1,572,277
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	16	503,311	474,644
Փոխառությունների գծով պարտավորություններ	11	1,275,440	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	18	68,229	42,648
Ընթացիկ պարտավորություններ		1,846,980	517,292
Ընդամենը պարտավորություններ		2,018,733	2,089,569
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		3,458,966	3,387,112

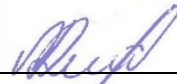
«Քեց-Փի-Էս-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
 Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն
 2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. Դրամ	Ծնթգ.	2023թ.	2022թ.
Հասույթ	5	1,989,588	1,927,602
Ուղղակի ծախսեր	6	(1,200,366)	(1,106,715)
Համախառն շահույթ		789,222	820,887
Այլ եկամուտ		8,457	639
Վարչական ծախսեր	7	(475,410)	(359,626)
Գործառնական գործունեության արդյունքներ		322,269	461,900
Ֆինանսական (ծախս)/եկամուտ	8	(122,666)	85,913
Չուտ ֆինանսական (ծախս)/եկամուտ		(122,666)	85,913
Շահույթ մինչև շահութահարկով հարկումը		199,603	547,813
Շահութահարկի գծով ծախս	9	(56,913)	(81,402)
Տարվա շահույթ և ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք		142,690	466,411

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2024թ. ապրիլի 29-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:


 Իրինա Գևորգյան
 Տնօրեն




 Լիլիթ Մակյան
 Գլխավոր հաշվապահ

հազ. Դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	50,000	781,132	831,132
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք համար			
Տարվա շահույթ և ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	466,411	466,411
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	50,000	1,247,543	1,297,543
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	50,000	1,247,543	1,297,543
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք համար			
Տարվա շահույթ և ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	142,690	142,690
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	50,000	1,390,233	1,440,233

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Հաճախորդներից ստացված դրամական միջոցներ	2,306,447	2,176,122
Աշխատակիցներին վճարված դրամական միջոցներ	(1,033,167)	(861,944)
Սատակարարներին վճարված դրամական միջոցներ	(327,972)	(321,248)
Հարկեր՝ բացառությամբ շահութահարկի	(553,876)	(515,044)
Գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր՝ մինչև շահութահարկի վճարումը	391,432	477,886
Վճարված շահութահարկ	(75,090)	(54,534)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	316,342	423,352
Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Մուտքեր հիմնական միջոցների վաճառքից	10,000	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(37,483)	-
Ստացված տոկոսներ	30,496	125,794
Փոխառությունների տրամադրում/ստացում	-	302,628
Ներդրումային գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	3,013	428,422
Դրամական հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից		
Փոխառությունների մարում	(431,940)	(420,433)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(77,260)	(60,690)
Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(509,200)	(481,123)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ	(189,845)	370,651
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 1 հունվարի	865,784	655,080
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	6,979	(159,947)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները առ 31 դեկտեմբերի (Ծնթ. 14)	682,918	865,784

1. Հաշվետու կազմակերպություն

(ա) Կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» սահմանափակ պատասխանատվության ընկերությունը («Բիզնես») գրանցվել է Հայաստանի Հանրապետությունում 1997թ. մարտին: 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ն ուներ 83 աշխատակից:

Բիզնեսի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010, Վազգեն Սարգսյան փ. 26/1, «Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ:

Բիզնեսը աուդիտորական ծառայությունների մատուցման լիցենզիա է ստացել Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունից և ծառայություններ է մատուցում ձեռնարկատիրական և բանկային ոլորտի հաճախորդներին:

Հայկական և Հայաստանում գործող միջազգային կազմակերպություններին Բիզնեսը մատուցում է հետևյալ ծառայությունները.

- աուդիտորական ծառայություններ,
- հարկային և իրավաբանական խորհրդատվություն,
- խորհրդատվական ծառայություններ:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բիզնեսն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բիզնեսի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնարկություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունների համար:

Բացի այդ, 2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում բռնկված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, հանգեցրեց սոցիալական հուզումների Հայաստանում: Չնայած հրադադարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեջանի զինված ուժերը ներքաշվել էին սահմանային բախման մեջ, ինչն իր հերթին մեծացրել էր անորոշությունը գործարար միջավայրում: 2023թ. սեպտեմբերին Ադրբեջանի ռազմական ուժերը սկսեցին նոր ռազմական գործողություն, որի հետևանքով Լեռնային Ղարաբաղի բնակչությունը ստիպված էր լքել իր բնակավայրը և տեղափոխվել Հայաստան՝ Ադրբեջանին թողնելով հսկողությունը տարածքի նկատմամբ:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բիզնեսի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2. Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտների (ՖՀՄՄ ֆինանսական հաշվետվությունների ստանդարտներ) համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («դրամ»), որը Բիզնեսի ֆունկցիոնալ արժույթն է և այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական ամբողջ տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան չի նշվում:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն ու համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է Ծանոթագրություն 5-ում՝ հասույթի ճանաչում. արդյոք ծառայություններից ստացվող հասույթը ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում, թե ժամանակի որոշակի պահին:

Իրական արժեքի չափում

Բիզնեսի հաշվապահական հաշվառման մի շարք դրույթներ և բացահայտումներ պահանջում են իրական արժեքի չափում թե՛ ֆինանսական և թե՛ ոչ ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների համար:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Բիզնեսը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտելի շուկայական տվյալները: Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների, հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև:

- 1-ին մակարդակ. նույն ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների վրա հիման վրա ստացվող):
- 3-րդ մակարդակ. ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակների, ապա իրական արժեքի չափումն ամբողջությամբ դասվում է հիերարխիայի այն նույն մակարդակին, որին դասվում են այն ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջությամբ վերցված իրական արժեքի չափման համար:

Իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող տաղափոխումները Բիզնեսը ճանաչում է այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում տեղի են ունեցել փոփոխությունները:

Իրական արժեքի չափման ժամանակ կատարվող ենթադրությունների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 17-ում՝ «Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում»:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների նկատմամբ:

(ա) Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր

Ֆինանսական եկամուտը ներառում է ներդրումների գծով տոկոսային եկամուտը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հաշվեգրվելուն պես՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ֆինանսական ծախսերը ներառում են փոխառությունների գծով տոկոսային ծախսերը և ֆինանսական ակտիվների գծով ճանաչված արժեզրկումից կորուստները՝ ներառյալ առևտրական դերիտորական պարտքերը:

Փոխարժեքային տարբերություններից առաջացող շահույթը և վնասը ներկայացվում են գուտ հիմունքով որպես ֆինանսական եկամուտ կամ ֆինանսական ծախս՝ կախված այն հանգամանքից, թե որ դիրքում է կատարվում արտարժույթի շարժը՝ գուտ շահույթի, թե գուտ վնասի:

(բ) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Փոխարժեքային տարբերություններից օգուտը կամ կորուստը դրամային հողվածների գծով իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի, որը ճշգրտված է ժամանակաշրջանի արդյունավետ տոկոսադրույթով հաշվարկված տոկոսների և վճարումների մասով, և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված՝ արտարժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հողվածները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթի վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(գ) Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտականությունները չափվում են առանց զեղչման և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելուց հետո: Պարտավորությունը ճանաչվում է այն գումարի չափով, որն ակնկալվում է վճարել որպես կարճաժամկետ դրամական միջոցների տեսքով պարգևավճար, եթե Բիզնեսն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն այդ գումարը վճարել որպես անցյալ ծառայության արդյունք և կարող է արժանահավատորեն գնահատել պարտականությունը:

(դ) Ծահութահարկ

Ծահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ծահութահարկի գծով ծախսը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված տարրերին:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել կամ ստանալ տարվա հարկվող եկամտի կամ վնասի գծով՝ կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը բիզնեսի միավորում չէ և գործարքի պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկի գումարը որոշելիս Բիզնեսը հաշվի է առնում անորոշ հարկային դիրքերի ազդեցությունը, ինչպես նաև լրացուցիչ հարկերի, տուգանքների, ուշացված վճարումների համար տոկոսների գանձման հնարավորությունը: Բիզնեսը գտնում է, որ հարկային պարտավորությունների գծով հաշվեգրումները բավարար են բոլոր բաց հարկային տարիների համար՝ հիմք ընդունելով բազմաթիվ գործոնների իր գնահատականը՝ այդ թվում հարկային օրենսդրության մեկնաբանությունները և նախկին տարիների փորձը: Այս գնահատականը հիմնված է գնահատումների և ենթադրությունների վրա և կարող է ներառել մի շարք դատողություններ ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ: Կարող է ի հայտ գալ նոր տեղեկատվություն, որը կարող է ստիպել Բիզնեսին փոխել իր դիրքորոշումը գոյություն ունեցող հարկային պարտավորությունների բավարար լինելու մասին: Հարկային պարտավորությունների նման փոփոխություններն ազդեցություն կունենան հարկային ծախսերի վրա այն ժամանակաշրջանում, որում կատարվել է գնահատականը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Բիզնեսն ունի ունի ընթացիկ հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և այդ հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկվող իրավաբանական անձից կամ տարբեր հարկվող իրավաբանական անձանցից, բայց նրանք մտադիր են մարումն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել հարկային ակտիվները և մարել հարկային պարտավորությունները միաժամանակ:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որով հավանական է, որ Բիզնեսն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այնևս հավանական չէ, որ հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտը կիրացվի:

(ե) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Ճանաչում և սկզբնական չափում

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի սկզբնական ճանաչումն իրականացվում է դրանց առաջացման օրը: Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումն իրականացվում է, երբ Բիզնեսը դառնում է գործիքի պայմանագրային դրույթների կողմ:

Ֆինանսական ակտիվը (եթե այն առևտրական դեբիտորական պարտք չէ, որը չի պարունակում ֆինանսավորման նշանակալի բաղադրիչ) կամ ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հողվածի դեպքում, գործարքի գծով այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Ֆինանսավորման նշանակալի բաղադրիչ չպարունակող առևտրական դեբիտորական պարտքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով:

(iii) Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների վերափոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերափոխվում են, Բիզնեսը գնահատում է, թե արդյոք վերափոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են («նշանակալի վերափոխում»), սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այդ դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ՝ իրական արժեքով:

Բիզնեսն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, թե արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են վերափոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բիզնեսը գնահատում է վերափոխման նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բիզնեսը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին համանման ուղեցույց:

Բիզնեսը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է ելնելով հետևյալ որակական գործոններից.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխությունը,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխությունը,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխությունը, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանության (օրինակ՝ փոխարկման պայմանի ներառումը):

Եթե ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վերափոխված ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվող չեն, վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը: Այդ դեպքում, Բիզնեսը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտումից առաջացող գումարը ճանաչում է որպես վերափոխումից օգուտ կամ կորուստ՝ շահույթի կամ վնասի կազմում: Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը վերահաշվարկվում է որպես վերաբանակցված կամ վերափոխված պայմանագրային դրամական հոսքերի ներկա արժեք, որոնք զեղչվում են ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույթով: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է վերափոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բիզնեսն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվող են: Այս դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վերափոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե վերափոխումը (կամ փոխանակումը) չի հանգեցնում ֆինանսական պարտավորության ապահանջմանը, Բիզնեսը կիրառում է այն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, համաձայն որի ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է, երբ վերափոխումը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապահանջման, այսինքն, Բիզնեսը ճանաչում է վերափոխման (կամ փոխանակման) արդյունքում առաջացող ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի ճշգրտումը շահույթում կամ վնասում վերափոխման (կամ փոխանակման) ամսաթվի դրությամբ:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես վերափոխում, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից:

Բիզնեսն իրականացնում է վերափոխման նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բիզնեսը եզրահանգում է, որ վերափոխումը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբերվող են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից: Եթե պարտքային գործիքների փոխանակումը կամ պայմանների վերափոխումը հաշվառվում է որպես մարում, ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես մարումից օգուտի կամ կորուստի մաս: Եթե փոխանակումը կամ վերափոխումը չի հաշվառվում է մարում, ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում վերափոխված պարտավորության մնացած ժամկետի ընթացքում:

(iii) Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բիզնեսն ապահանջում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բիզնեսը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Բիզնեսն իրականացնում է գործարքներ, որոնց շրջանակում փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված կամ բոլոր, կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապահանջվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բիզնեսն ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են: Բիզնեսը նաև ապահանջում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերափոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ վերափոխված պարտավորությունից առաջացող դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են, որի դեպքում վերափոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն՝ իրական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորության ապահանջման ժամանակ մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման (ներառյալ փոխանցված ցանկացած ոչ դրամային ակտիվները կամ ստանձնած պարտավորությունները) միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

(iv) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է գուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Բիզնեսը տվյալ պահին ունի գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

(գ) Արժեզրկում

Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական գործիքներ և պայմանագրի գծով ակտիվներ

Բիզնեսը ճանաչում է պահուստ ակնկալվող պարտաքային կորուստների գծով՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և
- պայմանագրի գծով ակտիվների համար:

Առևտրական դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրի գծով ակտիվների գծով կորուստի պահուստը միշտ չափվում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Երբ Բիզնեսը որոշում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները, այն դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորված տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Բիզնեսի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի և պարտքի հիմնավորված գնահատման վրա հիմնված վերլուծությունը և ապագայամետ տեղեկատվությունը:

Բիզնեսը ենթադրում է, որ տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, եթե այն ավելի քան 30 օր ժամկետանց է:

Բիզնեսը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով պարտականությունները չեն կատարվել, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բիզնեսը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (վերջինիս առկայության դեպքում), կամ
- ֆինանսական ակտիվն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է:

Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներն այն ակնկալվող պարտքային կորուստներն են, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից (կամ ավելի կարճ ժամկետում, եթե գործիքի ակնկալվող ժամկետը պակաս է 12 ամսից):

Առավելագույն ժամկետը, որը դիտարկվում է ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս, պայմանագրի առավելագույն ժամկետն է, որի ընթացքում Բիզնեսը ենթարկված է պարտքային ռիսկին:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացում են պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված պարտքային կորուստների գնահատականը: Պարտքային կորուստները չափվում են որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (պայմանագրին համապատասխան Բիզնեսին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բիզնեսի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունը):

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բիզնեսը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից: Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, երբ տեղի են ունեցել մեկ կամ մի քանի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- հաճախորդի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է՝ պարտազանցումը կամ ավելի քան 90 օր ժամկետանց դառնալը,
- Բիզնեսին վճարվելիք գումարի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բիզնեսն այլ պայմաններում չէր դիտարկի ի,
- հաճախորդի հավանական սնանկացումը կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորումը,
- ակտիվ շուկայի վերացումը արժեթղթի համար ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով կորստի պահուստը նվազեցվում է այդ ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը դուրս է գրվում, երբ Բիզնեսը չունի ֆինանսական ակտիվն ամբողջությամբ կամ կամ դրա մի մասը փոխհատուցելու հիմնավոր ակնկալիք: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդների համար Բիզնեսն իրականացնում է դուրսգրման ժամկետների և գումարի առանձին գնահատում՝ ելնելով փոխհատուցելու հիմնավոր ակնկալիքներից: Բիզնեսը չի ակնկալում դուրսգրված գումարների էական փոխհատուցում: Այնուամենայնիվ, դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները կարող են դեռևս հանդիսանալ կատարողական գործողությունների առարկա՝ հասանելի գումարների փոխհատուցման հետ կապված Բիզնեսի ընթացակարգերի հետ համապատասխանությունն ապահովելու համար

(Է) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բիզնեսը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ներկա պահին ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Չեղչի գծով ծախսը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս:

(ը) Հասույթի ճանաչում

Հասույթը այն եկամուտն է, որը գոյանում է Բիզնեսի սովորական գործունեության արդյունքում: Այն ճանաչվում է գործարքի՝ մատուցվող ծառայության ավարտվածության տոկոսային համամասնությամբ:

(թ) Վարձակալություն

(i) Բիզնեսը՝ որպես վարձակալ

Բիզնեսը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բիզնեսին չի փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բիզնեսը կիրառործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում է հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ գեղջված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բիզնեսի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բիզնեսը որպես գեղջման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բիզնեսը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բիզնեսը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, վարձավճարներն համոզված է, որ կիրառործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բիզնեսը խելամտորեն համոզված է, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բիզնեսի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բիզնեսը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև գրո:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները, որոնք չեն համապատասխանում ներդրումային գույքի սահմանմանը, Բիզնեսը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ վարկերի և փոխառությունների կազմում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բիզնեսը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում՝ փոխադրամիջոցների վարձակալության համար: Այս վարձակալությունների հետ կապված վարձավճարներն Բիզնեսը ճանաչում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(ii) Բիզնեսը՝ որպես վարձատու

Բիզնեսը չունի վարձակալության և ենթավարձակալության պայմանագրեր:

4. Դեռևս չկիրառվող նոր ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Մի շարք նոր ստանդարտներ գործում են 2023թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բիզնեսը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները:

(ա) Մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածություններ (ՀՀՄՍ 7-ի և ՖՀՄՍ 17-ի փոփոխություններ)

Փոփոխություններով պահանջվում են տեղեկատվության նոր բացահայտումներ մատակարարների ֆինանսավորման պայմանավորվածությունների վերաբերյալ, որոնք օգնում են ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողներին գնահատել այդ պայմանավորվածությունների ազդեցությունն Բիզնեսի պարտավորությունների և դրամական հոսքերի և իրացվելիության ռիսկին Բիզնեսի ենթարկվածության վրա: Փոփոխությունները կիրառվում են 2024թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար:

(բ) Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բիզնեսի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- Վարձակալության գծով պարտավորությունը վաճառքի և հետադարձ վարձակալություն գործարքների դեպքում (ՖՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)
- Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ դասերի և կովենանտներ ունեցող ոչ ընթացիկ պարտավորություններ (ՀՀՄՍ 1- փոփոխություններ)
- Փոխանակման հնարավորության բացակայություն (ՀՀՄՍ 21-ի փոփոխություններ)

5. Հասույթ

(ա) Հասույթի ուղղություններ

Բիզնեսը հասույթը հիմնականում ստանում է հաճախորդներին մատուցվող ծառայություններից (տես Ծանոթագրություն 5):

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Հասույթ հաճախորդներին հետ պայմանագրերից	1,989,588	1,927,602
Ընդամենը հասույթ	1,989,588	1,927,602

Բիզնեսի հասույթի գրեթե 68% ձևավորվել է ՀՀ ռեզիդենտ կազմակերպություններին մատուցված ծառայություններից:

(բ) Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի մանրամասնեցում

Ստորև բերվող աղյուսակում հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթը ներկայացված է ըստ ծառայություններից հասույթի ճանաչման ժամկետների:

Գեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Հասույթի ճանաչման ժամկետներ		
Ժամանակի ընթացքում փոխանցված ծառայություններ	1,989,588	1,927,602
Հասույթ հաճախորդներին հետ պայմանագրերից	1,989,588	1,927,602

(գ) Պայմանագրերի գծով մնացորդներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրի գծով ակտիվների վերաբերյալ:

հազ. դրամ	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2023թ.	31 դեկտեմբերի 2022թ.
«Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի» կազմում ներառված դեբիտորական պարտքեր	13	95,244	95,617
Պայմանագրի գծով ակտիվներ	13	139,380	25,387

Պայմանագրի գծով ակտիվները հիմնականում վերաբերում են այն աշխատանքների դիմաց հատուցում ստանալու Բիզնեսի իրավունքներին, որոնք կատարվել են, սակայն որոնց համար հաշիվ չի ներկայացվել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Պայմանագրի գծով ակտիվները փոխանցվում են դեբիտորական պարտքերի կազմ, երբ իրավունքները դառնում են ոչ պայմանական, որը սովորաբար տեղի է ունենում, երբ Բիզնեսը հաշիվ է ներկայացնում հաճախորդին:

Պայմանագրի գծով պարտավորությունները հիմնականում վերաբերում են հաճախորդներից ստացված կանխավճարներին (195,316 հազ. ՀՀ դրամ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 104,202 հազ. ՀՀ դրամ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ):

6. Ուղղակի ծախսեր

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Աշխատավարձ	884,089	891,280
Գործուղումները, ներկայացուցչական ծախսեր, համաժողովներ և դասընթացներ	45,946	45,566
Մասնագիտական ծառայություններ	194,064	97,726
Մաշվածություն	54,449	33,110
Այլ ծախսեր	21,818	39,033
	1,200,366	1,106,715

7. Վարչական ծախսեր

հազ. Դրամ	2023թ.	2022թ.
Աշխատավարձ	313,151	233,516
Ներկայացուցչական և իրացման ծախսեր, համաժողովներ և դասընթացներ, մասնագիտական ծառայություններ	84,502	56,669
Մաշվածություն և օտարված հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի դուրսգրում	47,247	30,012
Այլ ծախսեր	30,510	39,429
	475,410	359,626

8. Ֆինանսական եկամուտ և ֆինանսական ծախսեր

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված		
Տոկոսային եկամուտ	30,785	27,915
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ – տոկոսային ծախս	(44,428)	(30,703)
Չուտ (կորուստ)/օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	(87,301)	96,461
Վարձակալության գծով պարտավորություններ – տոկոսային ծախս	(21,722)	(7,760)
Ֆինանսական (ծախս)/եկամուտ	(122,666)	85,913

9. Ճահութահարկի գծով ծախս

Բիզնեսը շահութահարկը վճարում է հայկական ընկերությունների համար գործող 18% դրույքաչափով (2022թ-ին՝ 18%):

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարի	35,860	76,392
Նախորդ տարվա հարկի գծով ճշգրտում	(6,820)	
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	27,873	5,010
Ընդամենը շահութահարկի և ծախս	56,913	81,402

10. Հիմնական միջոցներ

հազ. դրամ	Սարքավորումներ և համակարգիչներ	Տնտեսական գույք և վարձակալված միջոցների բարելավումներ	Փոխադրամիջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	151,848	32,169	61,027	245,044
Ավելացումներ	-	480	-	480
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(41,649)	(206)	-	(41,855)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	110,199	32,443	61,027	203,669
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.				
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	110,199	32,443	61,027	203,669
Ավելացումներ	19,009	12,876	-	31,885
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(11,868)	(2,185)	(50,000)	(64,053)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	117,340	43,134	11,027	171,501
Մաշվածություն և արժեզրկումից կորուստներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2022թ.	117,325	27,665	14,408	159,398
Տարվա մաշվածություն	12,110	2,168	9,996	24,274
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(40,584)	(206)	-	(40,790)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	88,851	29,627	24,404	142,882
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.				
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2023թ.	88,851	29,627	24,404	142,882
Տարվա մաշվածություն	15,290	3,314	1,747	20,351
Օտարումներ/դուրսգրումներ	(11,632)	(2,185)	(15,124)	(28,941)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	92,509	30,756	11,027	134,292
Հաշվեկշռային արժեք				
Առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	34,523	4,504	46,619	85,646
Առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	21,348	2,816	36,623	60,787
Առ 31 դեկտեմբերի 2023թ.	24,831	12,378	-	37,209

2023թ-ին 10,617 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը (2022թ-ին՝ 8,204 հազար դրամ) հաշվառվել է ուղղակի գործառնական ծախսերում, իսկ 9,734 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը (2022թ-ին՝ 16,070 հազար դրամ) վարչական ծախսերում:

11. Ներդրումներ

Բիզնեսը 2022թ. ընթացքում ձեռք է բերել «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Կովկաս և Կենտրոնական Ասիա»-ի մաս կազմող ընկերություն՝ «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Կովկաս և Կենտրոնական Ասիա» հողինգային կառուցվածքի անունից և որոշմամբ, հետևաբար Բիզնեսը հսկողություն չի իրականացնում ձեռքբերված իրավաբանական անձի նկատմամբ: Ձեռքբերումն իրականացվել է «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Կովկաս և Կենտրոնական Ասիա» հողինգային կառուցվածքի միջոցների հաշվին՝ ձևավորելով փոխառություն, որի տարեկան տոկոսադրույքը կազմում է 3% և մարումը պայմանագրով նախատեսված է 2024թ. դեկտեմբերի 31-ին, սակայն 2023 դեկտեմբերի 31-ից հետո պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել հետաձգել մարման ժամկետը առնվազն 12 ամսով: Բիզնեսի գնահատմամբ ներդրումների իրական արժեքը չի տարբերվում հաշվեկշռային արժեքից:

Փոխառություն

հազ. դրամ	2023թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,572,277
Փոխառության մարում	(431,749)
Տոկոսային պարտավորության ավելացումներ	44,428
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ	90,484
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	1,275,440

12. Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները վերագրելի են հետևյալ հոդվածներին՝

հազ. դրամ	Ակտիվներ		Պարտավորություններ		Զուտ գումար	
	2023թ.	2022թ.	2023թ.	2022թ.	2023թ.	2022թ.
Հիմնական միջոցներ	288	1,830	(3,733)	(3,113)	(3,445)	(1,283)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	39,274	7,677	(37,399)	(5,732)	1,875	1,945
Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր	-	-	(117,737)	(82,763)	(117,737)	(82,763)
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	97,517	88,184	-	-	97,517	88,184
Զուտ հարկային (ակտիվներ)/ պարտավորություններ	137,079	97,691	(158,869)	(91,608)	(21,790)	6,083

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների գծով ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխություն ճանաչվում է տարվա շահույթում կամ վնասում շահութահարկի գծով ծախսի բաժնում:

13. Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Առևտրական դեբիտորական պարտքեր	95,244	95,617
Տրամադրված փոխառություններ	10,725	22,120
Պայմանագրի գծով ակտիվներ	139,380	25,387
	245,349	143,124

Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի հետ կապված պարտքային և արժույթային ռիսկերին Բիզնեսի ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 17-ում:

14. Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Բանկային հաշիվների մնացորդներ	274,979	363,746
Ցպահանջ ավանդներ	407,939	502,038
Գրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում	682,918	865,784

Ցպահանջ ավանդները ժամկետային բանկային ավանդներ են, որոնց մարման ժամկետը գերազանցում է ներդրման ամսաթվից երեք ամիսը, բայց Բիզնեսը իրավունք ունի հետ պահանջել ավանդները ծանուցումից հետո մի քանի օրվա ընթացքում՝ առանց էական տույժերի կամ տոկոսների կորստի:

Ավանդները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ունեն մինչև 180 օր ժամկետայնություն և ներդրված են դրամայինը՝ 10% և դոլարայինը՝ 4.25% տարեկան տոկոսադրույքով:

Պարտքային և արժույթային ռիսկերին Բիզնեսի ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 17-ում:

15. Կապիտալ և պահուստներ

(ա) Բաժնետիրական կապիտալ

	Սովորական բաժնետոմսեր	
	2023թ.	2022թ.
<i>Բաժնետոմսերի քանակը, կթն այլ տեղեկատվություն նշված չէ</i>		
Հայտարարված բաժնետոմսեր	1,000	1,000
Անվանական արժեք	50,000 դրամ	50,000 դրամ
Թողարկված առ 1 հունվարի	1,000	1,000
Թողարկված առ 31 դեկտեմբերի, ամբողջովին վճարված	1,000	1,000

Սովորական բաժնետոմսեր

Բիզնեսի հայտարարված, թողարկված և ամբողջովին վճարված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 1,000 սովորական բաժնետոմսից՝ յուրաքանչյուրը 50,000 դրամ արժեքով:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բիզնեսի բաժնետերերի ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

16. Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր

հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	87,387	28,389
Պայմանագրի գծով պարտավորություններ (ստացված կանխավճարներ)	195,316	104,202
Հետաձգված ԱԱՀ	110,413	74,874
Շահութահարկի գծով պարտավորություն	683	46,733
Այլ հարկեր	75,680	26,510
Այլ կրեդիտորական պարտքեր (հաշվեգրված ծախսեր)	33,832	193,936
	503,311	474,644

Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքերի հետ կապված իրացվելիության և արժույթային ռիսկերին Բիզնեսի ենթարկվածության վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 17-ում:

17. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում

(ա) Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բոլոր ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքը մոտավորապես համապատասխանում է վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքին:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս Բիզնեսը ենթարկում է հետևյալ ռիսկերին.

- պարտքային ռիսկ,
- իրացվելիության ռիսկ,
- շուկայական ռիսկ:

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն վերը նշված յուրաքանչյուր ռիսկին Բիզնեսի ենթարկվածության մասին, ռիսկերի չափման և կառավարման հետ կապված Բիզնեսի նպատակները, քաղաքականությունը և գործընթացները, ինչպես նաև կապիտալի կառավարման Բիզնեսի մոտեցումը: Այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված են վերը նշված ռիսկերին վերաբերող թվային բացահայտումներ:

Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Տնօրենը պատասխանատվություն է կրում Բիզնեսի ռիսկերի կառավարման հիմունքների ձևավորման և վերահսկողության համար: Տնօրենը կազմավորել է Ռիսկերի կառավարման խումբ, որը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման քաղաքականության մշակման և վերահսկողության համար: Բիզնեսը կանոնավոր կերպով հաշվետվություններ է ներկայացնում Տնօրենին իր գործունեության վերաբերյալ:

Բիզնեսի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բիզնեսը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների և Բիզնեսի գործունեության փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Դասընթացների, կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով Բիզնեսը նպատակ ունի ստեղծել հսկողության կանոնակարգված և գործող համակարգ, որտեղ բոլոր աշխատակիցները հստակ պատկերացում ունեն իրենց դերերի և պարտականությունների մասին:

(i) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել Բիզնեսի նկատմամբ ստանձնած իր պայմանագրային պարտականությունները: Պարտքային ռիսկն առաջանում է հիմնականում հաճախորդներից ստացվելիք դեբիտորական պարտքերի և այլ ներդրումների գծով:

Առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքերի հետ կապված պարտքային ռիսկին իր ենթարկվածություն սահմանափակելու համար Բիզնեսը վճարման առավելագույն ժամկետ է սահմանել մեկ ամիսը բոլոր հաճախորդների համար:

Անկապվող պարտքային կորուստների գնահատում կորպորատիվ հաճախորդների համար

Բիզնեսը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիքին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են վնաս կրելու ռիսկը կանխատեսելու համար (որոնք ներառում են, սակայն չեն սահմանափակվում հետևյալով՝ արտաքին վարկանիշներ, աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվություններ, կառավարչական հաշվետվություններ, դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումներ և հաճախորդների մասին մասնավոր հրապարակված տեղեկատվություն) և կիրառելով պարտքային ռիսկի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտագանգման տեղի ունենալու ռիսկի մասին և համընկնում են «Moody’s Investor Services» վարկանիշային գործակալության արտաքին պարտքային վարկանիշների սահմանումների հետ

Բիզնեսի գնահատմամբ բոլոր առևտրական և այլ դեբիտորական պարտքեր համարվում են ցածր ռիսկ ունեցող: Ելնելով էականության նկատառումներից և հաշվի առնելով դեբետորական պարքերի կարճ ժամկետայնությունը՝ սպասվող պարտքային վնաս Բիզնեսի կողմից չի ճանաչվել:

Բիզնեսը ցածր ռիսկը սահմանում է հետևյալ կերպ.

Ցածր ռիսկ. հաճախորդը մոտ ապագայում ունի պայմանագրային դրամական հոսքերի պարտականությունները կատարելու կայուն հնարավորություն, իսկ ավելի երկար ժամկետում տնտեսական և առևտրային պայմանների անբարենպաստ փոփոխությունները քիչ հավանական է, որ նվազեցնեն հաճախորդի կարողությունը կատարելու պայմանագրային դրամական հոսքերի պարտականությունները:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բիզնեսն ուներ 682,918 հազար դրամ գումարով դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (2022թ-ին՝ 865,784 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է առավել ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին այս ակտիվների հետ կապված: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները պահվում են վստահելի հայկական բանկերում, և Բիզնեսը չի ակնկալում, որ այդ բանկերը չեն կատարի իրենց պարտականությունները:

Բիզնեսի գնահատմամբ ընթացիկ հաշվի գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվել հիմնականում պայմանավորված վերջինիս կարճաժամկետ բնույթով:

(ii) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բիզնեսը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Բիզնեսի մոտեցումն է ապահովել, որքանով հնարավոր է, բավարար իրացվելիություն սովորական և արտասովոր պայմաններում պարտավորությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Բիզնեսի համբավը վտանգելու:

Բիզնեսն ապահովում է բավարար միջոցներ իր ֆինանսական գործունեությունն իրականացնելու համար և կանոնավոր կերպով վերահսկում է անհրաժեշտ և բավարար դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների առկայությունը: Բիզնեսն ապահովում է ֆինանսական միջոցների արդյունավետ օգտագործում կամ կազմակերպում է ազատ ֆինանսական միջոցների նպատակահարմար ներդրում:

Ստորև ներկայացված աղյուսակները ցույց են տալիս պարտավորությունները 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ իրենց պայմանագրային մնացորդային ժամկետայնությամբ: Ժամկետայնության աղյուսակում բացահայտված գումարները պայմանագրային չզեղչված դրամական միջոցների հոսքեր են, ներառյալ ապագա տոկոսային վճարները և համախառն փոխատվական պարտավորությունները:

2023թ.	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
հազ. դրամ					
Պարտավորություններ					
Հաշվեգրված ծախսեր	-	-	339,692	-	339,692
Փոխառությունների գծով պարտավորություններ	-	-	-	1,311,285	1,311,285
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	-	94,343	189,946	284,289
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	87,387	-	-	-	87,387
Ընդամենը ապագա վճարներ	87,387	-	434,035	1,501,231	2,022,653

2022թ.	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1 ամսից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	12 ամսից մինչև 5 տարի	Ընդամենը
հազ. դրամ					
Պարտավորություններ					
Հաշվեգրված ծախսեր	-	-	372,883	-	372,883
Փոխառությունների գծով պարտավորություններ	-	-	-	1,664,702	1,664,702
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	-	-	42,648	-	42,648
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	28,389	-	-	-	28,389
Ընդամենը ապագա վճարներ	28,389	-	415,531	1,664,702	2,108,622

(iii) **Ծուկայական ռիսկ**

Ծուկայական ռիսկը Բիզնեսի եկամտի կամ նրա ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում արտարժույթի փոխարժեքի դրույքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխությունների արդյունքում: Ծուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Արժույթային ռիսկ

Աժույթային ռիսկի նկատմամբ Բիզնեսի ենթարկվածությունը կապված է ֆունկցիոնալ արժույթից տարբեր այլ արժույթով արտահայտված վանառքների, գնումների և փոխառությունների հետ: Այս գործարքները հիմնականում արտահայտվում են ԱՄՆ դոլարով և եվրոյով: Ստացված եկամտի զգալի մասն արտահայտված է Բիզնեսի ֆունկցիոնալ արժույթով (ՀՀ դրամով): Հնարավորության դեպքում, գործառնական գործունեությանը վերաբերող վճարումները կատարվում են այն արժույթով, որով արտահայտված է Բիզնեսի մատուցված ծառայություններից ստացվող եկամուտը:

Փոխառությունների գծով տոկոսներն արտահայտված են փոխառության արտարժույթով:

Բիզնեսի քաղաքականության համաձայն պետք է ապահովվի արտարժույթով արտահայտված այլ դրամային ակտիվների և պարտավորությունների հետ կապված ռիսկի ընդունելի մակարդակ:

Ենթարկվածությունն արտարժույթի ռիսկին

Ստորև ներկայացված է արտարժույթի ռիսկին Բիզնեսի ենթարկվածությունն՝ ըստ անվանական գումարների:

հազ. դրամ	Եվրոյով	Այլ	Եվրոյով	Այլ
	արտահայտված 2023թ.	արտարժույթով արտահայտված 2023թ.	արտահայտված 2022թ.	արտարժույթով արտահայտված 2022թ.
Առևտրական և այլ դերիտորական պարտքեր	36,989	10,947	22,949	13,107
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22,030	458,552	31,908	576,003
Փոխառությունների գծով պարտավորություններ	(1,275,440)	-	(1,572,277)	-
Առևտրական և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(20,317)	(49,637)	(25,124)	(30,126)
Չուտ ենթարկվածություն	(1,236,738)	419,862	(1,542,544)	558,984

Տարվա ընթացքում կիրառվել արտարժույթի հետևյալ փոխարժեքները.

ՀՀ դրամով	Միջին փոխարժեք		Սփոթ փոխարժեքը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ	
	2023թ.	2022թ.	2023թ.	2022թ.
1 ԱՄՆ դոլար	392.54	435.87	404.79	393.57
1 Եվրո	424.59	461.03	447.9	420.06

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում առաջացող ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով Բիզնեսը վերցնում է հաստատուն տոկոսադրույքով վարկեր: Թեև Բիզնեսը չունի այս հարցերը կարգավորող ձևակերպված քաղաքականություն, կիրառվող մոտեցումը թույլ է տալիս որոշ չափով կառավարել տոկոսադրույքների փոփոխությունների արդյունքում առաջացող ռիսկերը: Հաշվետու տարվա ընթացքում Բիզնեսը վարկեր չի վերցրել:

Հաստատուն տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքի զգայնության վերլուծություն

Բիզնեսը չի հաշվառում հաստատուն տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքները որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող: Այդ իսկ պատճառով, հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տոկոսադրույքների փոփոխությունն ազդեցություն չէր ունենա շահույթի կամ վնասի կամ սեփական կապիտալի վրա: Բոլոր ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ունեն հաստատուն տոկոսադրույք:

(գ) Կապիտալի կառավարում

Բիզնեսի քաղաքականությունը պահանջում է ապահովել կապիտալի կայուն բազա, ինչը թույլ կտա պահպանել ներդրողների, կրեդիտորների և շուկայի վստահությունը և կնպաստի գործունեության հետագա զարգացմանը: Տնօրենը վերահսկում է կապիտալի հատուցումը, որը, ըստ Բիզնեսի սահմանման, իրենից ներկայացնում է գործառնական գործունեության արդյունքը բաժանած ընդհանուր բաժնետիրական կապիտալի:

Բիզնեսը չունի կապիտալի կառավարումը կարգավորող ձևակերպված քաղաքականություն, սակայն դեկլարությունը ձգտում է ապահովել կապիտալի բավարար բազա՝ Բիզնեսի գործառնական և ռազմավարական պահանջները բավարարելու, ինչպես նաև շուկային մասնակիցների վստահությունը պահպանելու համար, որն իրագործվում է դրամական միջոցների արդյունավետ կառավարման, Բիզնեսի հասույթի և շահույթի շարունակական վերահսկման և հիմնականում Բիզնեսի գործառնական գործունեության դրամական հոսքերով ֆինանսավորվող երկարաժամկետ ներդրումների միջոցով: Ձեռնարկելով այս քայլերը՝ Բիզնեսը նպատակ ունի կայունացնել շահույթի անը:

Տարվա ընթացքում կապիտալի կառավարման նկատմամբ կիրառվող Բիզնեսի մոտեցումը չի փոփոխվել: Բիզնեսի նկատմամբ չեն կիրառվում կապիտալին վերաբերող արտաքին պահանջներ:

18. Վարձակալություն

(ա) Բիզնեսը որպես վարձակալ

Բիզնեսը վարձակալում է իր գրասենյակի տարածքը:

(i) Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

հազ. դրամ	2023թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	31,842
Տարվա մաշվածության գումար	(47,923)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	223,856
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	207,775

հազ. դրամ	2022թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	65,233
Տարվա մաշվածության գումար	(38,211)
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ավելացումներ	4,820
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	31,842

43,832 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը հաշվառվել է ուղղակի գործառնական ծախսերում, իսկ 4,091 հազար դրամ գումարով մաշվածության ծախսը՝ վարչական ծախսերում:

(ii) Ծախույթում կամ վնասում նանաչված գումարներ

	հազ. Դրամ
2023թ. – Վարձակալություն	
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	21,722
Տարվա մաշվածության գումար	47,923
2022թ. – Վարձակալություն	
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	7,760
Տարվա մաշվածության գումար	38,211

(iii) Վարձակալության գծով պարտավորություններ

հազ. դրամ	2023թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	42,648
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	21,722
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(65,797)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ճշգրտում	(4,238)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացումներ	223,856
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	218,191

հազ. դրամ	2022թ.
Մնացորդը առ 1 հունվարի	80,643
Վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով տոկոսներ	7,760
Վարձակալության գծով պարտավորությունների մարում	(50,575)
Վարձակալության գծով պարտավորությունների ավելացումներ	4,820
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	42,648